

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Magiarizare.

Rubrica acésta trebuie să o ținem în permanență.

Parlamentul nostru în ședința de Sâmbătă a votat proiectul de lege pentru magiarizarea numelor comunelor.

Era sărbare națională în parlamentul țerei noastre, căci vorba era de votarea unei legi chemate a promova magiarizarea.

S'a făcut o concesiune sașilor, întru-cât li-s'a dat voie ca în manualele școlare pe lângă numirea oficială magiară, să se indice în parantesă și numirea vechiă istorică a comunei.

Favorul acesta însă, dacă favor se poate el numi s'a făcut pe lângă un preț mare.

Parlamentul a înăspriț legea cu un adaos în sensul căruia dispozițiunile proiectului cu numirea ungu-răscă se estind și asupra administrațiunei bisericesci.

Vom da expresiune indignațiunei noastre deci și acuma, după-ce proiectul a trecut prin forul prim.

O facem acésta în pressă, o vom face în întrunirile de alegători, o vom face când ocaziune ni-se va da în adunările municipale, ca să se scie că noul atentat s'a făcut contra voinței noastre.

Se vorbește, că s'a făcut concesiune pentru mulcomirea sașilor.

Concesiunea aceea n'are nici o valóre etică.

Ce însemneză adecă indicarea în parantesă a numelui vechiu?

În manualele școlare să se mai conserve și numirea vechiă, ca reminiscență istorică.

Un fel de anticuarium, un fel de muzeu este acea parantesă, ca să indice ce a fost óre cândva.

Au dórá pentru trecut mai trăim noi?

Au dórá atât de tare am decădut, încât tot ce se légă de ființa noastră,

de eul nostru, să fie considerat ca lucrul trecutului.

Nu mai avem noi românii present nu mai avem noi viitoriu?

Este permis la finea vécului al XIX să-și bată joc cineva de totă ființa noastră, după-cum în mod cinic o face actualul curent de magiarizare?

Vom protesta deci în contra aceste legi, care face un botez nou, cu tendența vedită de a magiarisa.

Un deputat din partida independentă a cerut dela naționalitățiile din patria noastră o condițiune cam grea de împlinit. Numai sub aeea condițiune ni se garantéză și nóuă drepturi civile, dacă vom documenta un patriotism așa de cald, și în asemenea formă după cum o fac ungrurii.

E fórte greu să o facem acésta, căci alte sunt convingerile noastre, și alte cele ale actualului curent de magiarizare.

De ani o mie trăim împreună cu magiarurii pe aceste locuri pe cari le am apêrat cu sângelenostru.

De ani o mie numele comunelor și reminiscențele legate de ele nu s'au adevărit de pedeci în calea consolidării patriei noastre.

Magiarizarea numelor și forța ce ni se impune, ca în afacerile noastre bisericesci-scolare să folosim numirile cele nóuă ungu-răsci, toate aceste nu promovéză binele comun al patriei, nici în cele culturale, nici în cele economice, nici în cele morale.

Ce se intențiuneză însă cu răpirea numelor vechi, și magiarizarea acestora?

Siguranța rasei magiare. Să se exprime, să se recunoscă în afară unitatea, forța, majestatea statului magiar.

Definițiunea acésta s'a dat ca explicare în desbaterile parlamentare, și acésta între aplause generale.

Scim deci pentru ce s'a adus legea acésta, pentru ce se agitéză ces-tiunea cu magiarizarea liturgiei, pentru ce în harte va fi indicată numai numirea oficială magiarisată.

Are să pètrundă acésta în conștiința elevilor de școlá, și prin ei în

conștiința fiitorilor cetățeni, că în statul nostru în al doilea milleniu nu mai e asigurată în cale normală existența rasei magiare, ci mijlócce extraordinare vor fi aplicate pentru asigurarea aceleia.

Se vor crea deci condițiunile cele nóuă, și încă după cum s'a accentuat în vorbirea deputatului Eötvös, ele se vor crea una după alta și în cea mai mare grabă.

Vorba noastră, din planul cel mare vin aplicate anumite partii.

Acuma magiarizarea numelor, mâne magiarizarea liturgiei, poimâne magiarizarea limbei în școléle de tot soiul, apoi magiarizarea limbei oficióse în biserică și în intrégă administrațiunea, magiarizarea limbei în sanctuarul familiar, căci vorba e de unitatea, forța, majestatea statului magiar.

E tocmai acuma binevenit momentul, și cine nu se folosește de buna ocaziune, acela nu e om cu mintea la loc.

Acésta oglindă ni se pune înaintea ochilor nostri. Suntem nisce păpuși noi românii, se jócă cu noi după plac copiii, cari au plăcere a se juca cu păpuși.

Ni s'a declarat deci pe față o luptă de exterminare, și acésta pe tóte terenele.

Ne revocăm în memorie dillele de prigonire de odinórá, și căutăm să ne inspirăm de virtuțile părinților nostri.

Puternica împèrâie romană trei veacuri de aréndul n'a putut estirpa creștinismul.

Religiunea și naționalitatea la noi românii sunt concepte sinonime.

Din martiriul părinților nostri pentru lege să tragem puteri în lupta cea grea pentru păstrarea limbei noastre.

Aplicăm memorabilele cuvinte ale poetului nostru ađi cel mai mult cântat: Acum să ncăpă cruđii în órba lor truffie, să ne răpescă limba, dar morți numai o dăm.

du-le pradă 6 tunuri și 7000 de prizonieri Turci. Prințul Carol împărtașește împèratului acésta veste: „Felicít pe M. V. pentru succesul de ađi. Trupele mele au ocupat Opanezul; 7000 prizonieri și 6 tunuri defiléză chiar acum dinaintea mea. Plec la Plevna, unde voi petrece nóptea.

Etă că sosesc în góna calului un ofițer și anunță prințului, că Osman-Pașa s'a predat cu totă armata lui! — E o întâmplare norocóasă, că acésta scirc de bucurie a putut să vie atât de repede la sciința prințului, cu tóte că nimeni n'a putut spune ofițerului locul unde se afla prințul în acel moment.

Osman Pașa e rănit și prizonier; s'a predat trupelor române și se află în acest moment într'o casă de pe țèrmul Vidului, la o depărtare de 4 kilometri de locul unde se află prințul. Împèratul e însciințat îndată de acésta fericitá întâmplare.

Întèmplările acestea par a fi prea norocóse. Cu tóte că se aștepta din đi în đi acésta deslegare, dar totuși repedéla lucrurilor pare surprindétóre!

Prințul cercetéză diviziunea a III-a și o privește frumoasă i se înfățișéză înaintea ochilor: De pe tóte delurile cari înconjură

Proiect de lege despre numele comunelor și altor localități

(După stilizarea comisiunei administrative)

§. 1.

Fiecare comună numai un nume póte avea.

§. 2.

Designarea numelor oficiale ale comunelor cu mai multe numiri, provederea cu pronume séu cu nume nóuă a comunelor cu numiri identice, fixarea numelor comunelor înființate de nou, și schimbarea numelor comunelor, precum și stabilirea ortografiei numelor comunelor aparține competenței ministrului de interne reg. ung.

Acést drept al séu, ministrul de interne îl exercitá, cu ascultarea respectivelor comune și a adunării principale, pe lângă luarea în considerare a §-lui 1 al legii presente, precum după puțință și a dorinței comunelor interesate, între marginile designate de interesele generale ale țerii.

§. 3.

Coloniile, pustele, munții, apoi alte locuri situate pe teritoriul extern al comunei, întru-cât n'ar avea încă numiri speciale, sunt a se provedea cu de aceste.

Asupra numerei deliberéză corpul reprezentanței comunale, competent, în sensul legii comunale, pe temeiul învoielii proprietarului, séu a majorității proprietarilor, compute pe basa dării directe de stat, care deliberare e a se subșterne spre aprobare în rëndul prim la adunarea municipală, ér spre rezolvare finală la ministrul de interne.

§. 4.

Pentru evidența numelor comunelor și altor localități, și a schimbărilor ce s'ar ivi în acele, oficiul statistic central va purta un registru regnicolar permanent; care va sta sub spriginul, inspectiunea și controlul special al unui „Comitet pentru registrul communal regnicolar”, instituit spre acest scop.

Datorința acestui comitet mai este a face propunere:

- în privința ortografiei numelor localităților;
- cu privire la designarea numelui oficial pentru comunele cu mai multe nume

FOIȚA.

Luarea Plevnei.

(Din memoriile Regelui Carol),
28 Novembre, 1877.

Đi posomorită și frigurósă. — La 7 óre dimineța, împèratul Alexandru II. trimite Prințul Carol scirea telegrafică ce a primit-o dela Marele duce Nicolae, că trupe turcesci și-ar fi făcut apariția de-alungul Vidului.

Imediat, prințul Carol, telegrafiază generalului Cernat să întărésă aripa stângă a diviziei IV. cu cele 4 batalióne ale brigădiei colonului Sachelarie.

Prințul Carol dá ordin să se facă pregătirile necesare pentru plecarea sa; la órele 8 primesce prin un ofițer de călárași scirea, că dușmanul a golit Carșinul; ér la órele 9 sosesc o altă veste, că Turcii dau năvală de atac asupra trupelor aliate. Prințul Carol mai cere alte aménunte; i-se spune însă că, firele telegrafice sunt tăiate!

Prințul Carol pornesc în echipajul séu tras de 8 cai la trupele sale, ér împèratul Alexandru pornesc la Radicevo. Pe

drum un ofițer aduce prințului Carol scirea, că vrășmașii au părăsit reduta Griviței No. 2 și că Bucova e pe cale de a fi părăsită.

Din aripa dréptă a trupelor române, prințul Carol primesce scirea, că Turcii ar fi ocupat o redută rusescă, gonind armata aliată; imediat prințul dá ordin diviziei IV să pornescă în marș de atac împotriva aripei drepte a Turcilor. Zgomotul e asurđitor, tunurile bubue din tóte părțile, pușcile pocnesc de se cutremurá pământul.

La órele 11¹/₂ lupta încetéză și prințul telegrafiază împèratului Alexandru: „Bătălia pe țèrmul Vidului a stat. Véd bine cele trei rënduri, Turcii sunt prinși între dóue focuri, în acest moment mi se aduc cei dintâi prizonieri.”

După ce fumul tunurilor se împrăscie, prințul Carol a putut să recunoscă, că Turcii sunt cuprinși de amândóue părțile de armate aliate; avënd în față diviziunea de grenadieri, ér la spate trupele românesci. Diviziunea de grenadieri le-a făcut cu nepuțință întócerea, tăindu-le drumul în spre Plevna; ori-ce încercare de scăpare e zadarnică.

Prințul primesce apoi vestea, că trupele române au luat cu asalt Opanezul, cădén-

Plevna năvălesc grămeđi trupele, cari din depărtare par ca nisce furnici-

Diviziunea a III-a, care a dat atacul dela Opanez și care este cuprinsă de entuziasmul biruinței, primesce pe prințul României cu urale nesfêrșite. Prințul încalecă și însoțit de Statul séu Major o pornesc spre podul Vidului, acolo unde după o așteptare atât de lungă s'a produs întâmplarea fericitá. În adâncimile văii pe stânga se află situat orășelul nenorocit și în acésta clipă înălțătóre, în care se apropie de el ca biruitor, prințul e cuprins de un simțemént de compătimire pentru acei prizonieri, cari s'au împotrivit atât de vitejesce.

Un amestec și o îmbulsélă ne mai pomenită domnesc pe șesul dintre Plevna și Vid. Colóne de armate rusesci și românesci se duc și vin în tóte părțile; șiruri lungi de Turci prinși și locuitori fugari din Plevna sunt mânați din tóte părțile; pe șóseua care duce la Sofia, mii și mii de căruțe, care și cai încărcați cu bètrâni, femei, copii de Turci cu totă sérăcia lor de avere — o priveviste care îți sfășie inima!

Cu greu își póte face drum prințului prin acésta iudesciială. Trupele rusesci și cele românesci pe cari le întélnesc, îl salutá cu

c) cu privire la eliminarea numelor multiple ale comunelor și altor localități;

d) cu privire la numirea comunelor de nou înființate și în fine

e) cu privire la toate acele dispozițiuni, ce sunt de trebuință, pentru ca numele de comune și alte localități, stabilite cu autenticitate publică, nu numai în folosința oficială, ci și în contactul social să se generalizeze tot mai mult și să devină din ce în ce mai exclusive.

Presidentul comitetului pentru registrul comunal regnicolar este directorul oficiului statistic central r. ung., presidentul substituit — vice-directorul acestui oficiu.

Organisația și regulamentul afacerilor comitetului li stabilește ministrul de interne cu concursul consiliului ministerial, în formă de ordinațiune.

§. 5.

In acte oficiale de stat, legislative și comunale, precum și de alte categorii, pe pecete, sigile, și pe table de indicație, mai departe în administrația instituțiilor și stabilimentelor de sub iurisdicțiunea nemijlocită a statului, municipiilor și a comunelor, în cărțile didactice folosite în școli cu drept de publicitate, deasemenea în tipăriunile destinate pentru publicitate ale acestor școli, precum și pe pecetele și sigilele (stampilii) lor, în fine în actele de notari publici — fără considerare la împregiurarea, că enumeră actele, cărți didactice, tipăriuni, pecete, sigile etc. sunt redactate în limba oficială a statului său în altă limbă, — e a se întrebuița exclusiv numele oficial al comunei, după modul de scriere care e întrebuițat în registrul comunal regnicolar.

In textul înregistrării de corporațiunea tribunale, în documente și alte acte, ce reclamă aprobarea sau vidimarea guvernului, precum și în alte referințe cu autenticitate publică și caracter oficial, deasemenea e obligatorie folosirea numelor oficiale ale comunelor, dar pe lângă aceste se pot face evidente și numele diferite în paranteză.

§. 6.

Cu executarea acestei legi se încredințează ministerului.

Am publicat în traducere acest proiect de lege, ca cetitorii nostri să potoască singuraticile lui dispozițiuni.

Incă s'au întemplat unele modificări la dezbateră în special a acestui proiect, anume favorul făcut la cererea deputaților sași, care se cuprinde în propunerea făcută de deputatul Pulszky, apoi înăsprirea în urma propunerii deputatului Ivánka și Szentiványi, cetitorii nostri află îndrumări la rubrica: Din parlament.

nesfârșite nr. Pe șosea, care duce dela Plevna la Sofia, escortat de regimentul al III-lea de călărași, întâlnește trăsura în care se află șeful armatei turcesci, învinsul Osman-Pașa, rănit la picior. Indată ce generalul turc află cine se află în apropierea sa, se scolă în picioare cu totă durerea ce simte și cu greu potoacă să se așeze în loc. Prințul Carol îi întinde mâna și cu cuvinte mișcătoare îi exprimă admirațiunea sa pentru chipul vitejesc cum a apărut Plevna.

Osman-Pașa e de statură mijlocie; o barbă plină, neagră îi încadrăza fața, și ochii mari melancolici îi dau un aer interesant; totă ființa lui este liniștită, simpatică și plină de demnitate. E însoțit de șeful statului său major, Tahir Pașa, și de șeful corpului de ingineri Tevfic Pașa, cari au meritul de a fi pregătit atât de bine apărarea Plevnei.

In timp ce prințul Carol stă lângă trăsura lui Osman-Pașa și vorbește cu el întrebându-l și pe doctorul, care se afla lângă rănit, despre starea generalului turc, sosesc marele Duce Nicolae, însoțit de statul său major între cari și generalul Todleben. Prințul și marele Duce se îmbrățișează și exprimă urări pentru isbânda reportată și fără să vrea să umilească pe generalul turc, îl iau de mână și bucuria lor.

Din parlamentul magiar.

La ordinea zilei dezbateră asupra modalităților dezbaterii preventive a proiectului de lege despre afacerile vamale și de bancă.

Discuția o-a deschis Kossuth Ferencz, carele într-o vorbire mai lungă își susține propunerea prezentată în ședința din urmă, anume ca proiectul să fie predat și secțiunilor spre dezbateră prealabilă nu numai comisiunei financiare; altcum acele nu mai au rațiune de a exista, dacă nu li se dă de lucru. Mai interesantă a fost însă introducerea vorbirei lui Kossuth, unde accentuează stricta disciplină ce există între membrii partidului dela putere, înaintea cărora n'au nici o valoare nici ideile, nici argumentele cele mai subline, patriotice, când e vorba și interes de a nu primi nimic, ce vine dela membrii din opozițiune a parlamentului. Să mă credeți, dice Kossuth, aceea nu contribuie la ridicarea prestigiului parlamentului, când la argumente se răspunde numai cu votisare.

In sensal acesta au mai vorbit Olaj Lajos și Sima Ferencz.

Purcedându-se la votare, proiectul a fost predat numai comisiunei financiare spre studiere și raportare.

După pauză a urmat apoi la dezbateră specială: proiectul de lege despre numele comunelor și altor localități.

Paragrafi dela 1 până la 5 au fost primiți fără observări.

La §. 5. dep. Pulszky Agost propune a se adauge o alineie nouă după alineia primă, și anume:

„In cărțile didactice folosite în școli cu drept de publicitate și în tipăriunile acestor școli destinate pentru publicitate, — facerea evidentă a numirilor istorice ori a celor folosite în usul comun lângă numele oficial ca explicare, nu cade între dispozițiunile acestei secțiuni“.

Deputatul sas Schreiber Fridich nu e mulțumit numai cu acesta, ci doarece, ca acesta să se facă și în afacerile administrative interne ale comunelor; altcum se atacă autonomia acestora garantată prin lege și se tinde la un centralism jignitoriu de drepturile ce au și le compet.

In sensal acesta vorbește și deputatul Schmidt Karl, erăși sas, carele mai resuscită violarea față de drepturile naționale ale poporului săsesc câștigate prin diplome regale și legi dietale în decursul timpului de 800 sute de ani de când se află în această țară. Șașii au fost aduși aici pe locuri neim populate pe care apoi împopulându-le le-au dat nume și le-au supus cultului. Afară de aceea străinătatea tot nu se va lăpăda de numirile istorice de localități, ci le va susține și mai departe, și ei nu-i se pot impune aceste numiri nouă. Cetățenii nemagiari ținând

Marele Duce se întorce apoi către Osman-Pașa, îi strânge mâna și i exprimă elogiile sale; apoi dau ordin să fie dus la Bogod și să fie tratat cu cea mai mare atențiune.

După ce Osman a pornit mai departe, marele Duce, prințul Carol și generalul Todleben au luat hotărârea, ca armata turcescă prizonieră să rămâie peste noapte acolo unde se află pădită de mai multe regimente.

Prințul Carol după ce intră în Plevna ca să vadă situațiunea orașului, se decide a se întorce la Poradim. Plevna a suferit puțin de bombardamentul armatelor aliate, dar casele par a fi morțe și toate ușile și porțile sunt hermetice închise. Pe strade domnesce un șgomot surd, aerul e împuțit, și din când în când lătratul răgușit al unui câine se aude din depărtare.

Intunerecul nopții se întinde pretutindeni și se mai aud ici-colo împușcături. Prințul cu suita sa nescind pe unde să iasă din stradele înguste și murdare ale orașului, e cuprins de panică, un băiețan, pe care îl întâlnesc în stradă, întregat pe unde e drumul lor, se împotrivesce a le răspunde, dar după ce i se face cunoscut, că Osman-Pașa e prizonier se învoiesce a le arăta drumul, care duce în spre Grivița.

la naționalitatea lor sunt tot atât de patriotici ca și ori care magiar. Deci, pentru ce să li se vatăme acest patriotism impunându-li se numiri nouă ilegale, de localități. Pledază pentru primirea aditamentului propus de Schreiber. (O voce: Pășescă afară din partidul guvernamental! Șgomot).

Imediat ia cuvântul Eötvös Károly, carele se preface a nu înțelege motivele plângerilor naționalităților nemagiare aduse în legătură cu acest proiect din partea deputaților sași! Pentru ce? Pentru-că el nu vede, ca guvernul să intenționeze serios și de grabă să îmbrace în uniformă magiară numirile tuturor localităților din țera întrăgă, și se teme că acesta nu o va face tocmai în părțile locuite de sași, unde ar fi trebuit să o facă acesta mai de mult. Peste tot el nu vede atăcată legea de naționalități prin acest proiect. Sensul legii despre naționalități nu e acela ce-l dau naționalitățile nemagiare. Națiunea magiară totdeauna a fost gata a da și a dat aceleași drepturi celorlalte naționalități nemagiare din patrie, dar numai sub condițiunea, ca aliprica lor față de statul magiar, așa numitul patriotism magiar să fie tot așa de curat, tot atât de fără rezerve, ca și la ori care magiar. Și acesta condițiune e legată și de legea despre naționalități, de și nu se află expresiune directă în ea despre acesta. Indată ce naționalitățile nemagiare ar folosi acesta lege ca tendență în contra unității statului magiar, în contra elementului magiar ca singur alcătuitor de stat în imperiul magiar și ar tinde a slăbi caracterul magiar al acestui stat, — în momentul acela acea lege a devenit un anachronism. Dacă vedem tendențe contrastului așa numite Schulvereiniane, dacă naționalitățile alergă cu plângerile lor închipuite, la popore, țeri și stăpâni străine, atunci legea despre naționalități cade sub un alt punct de vedere din partea magiarilor, pentru-că drepturile și libertățile, numai până atunci plătesc ceva, până când asigură tăria statului și promovă siguranța rasei magiare. Acesta o fac toțe națiunile în interiorul statelor lor. Pretensiunea sasilor de a da ei numiri localităților ocupate de ei, e neîndreptățită. Acesta compete numai poporului, care a ocupat țera mai nainte, er acel popor este poporul magiar. Parlamentul constituțional în conțelegere cu regele său totdeauna are drept să aducă legi după necesitățile timpurilor, dar prin acesta nu se vatămă nici o lege, fundamentală, de stat. Provocarea la legea despre uniunea Ardelului, care asigură drepturile confesionale și naționale ale naționalităților nemagiare alătura cu magiarii, încă e fals trasă în această discuție, pentru-că aceea nu e ertat să fie exploatată în defavorul națiunei magiare. — Nu primescă nici aditamentului lui Pulszky. La urmă declară, că cu totă cruțarea drepturilor de rasă ale altora, statul magiar se va nisui, ca și în afară să i se facă evidentă și să i se întărească unitatea, puterea și suveranitatea, și acesta după oaltă și repede.

E, într'adevăr, o minune cum prințul și însoțitorii săi a putut ajunge teferi la Grivița, căci noptea era întunecată, drumul cu hertope, firele telegrafice incurcate; o trăsura a ambulantei române plină de răniți turci, e făcută țândări și e resturnată în șanțul din marginea drumului; gemetele nenorociților se ridică grôznic la cer cerând ajutor în întunerecul nopții, și sunt siliți totuși să petrecă până dimineața acolo în durere. Pe la orele 9 prințul sosesc la Poradim și trage deadr. ptul la casa împăratului. Împăratul dormia acum și nimeni nu îndrăsnia să l destepte. Prințul Carol poruncesce aghiotantului să-l anunțe împăratului, căci trebuie să-i vorbească numai decât astăzi. Aghiotantul ascultă porunca prințului și nu mult după asta împăratul îmbrățișează pe prințul României în modul cel mai căduros. Hotărâscă apoi amândoi, ca a doua zi să intre în triumf în Plevna.

Abia la orele 10 prințul pornesce spre cartierul său și obosit și istovit se pune să îmbrace ceva, căci în tot timpul învâlmășelii n'auvuse nici măcar timpul să mănânce. La Poradim găsesce o telegramă a împăratului pe care acesta i-o trimisese la Plevna.

Numerul trofeelor și al prizonierilor nu e încă bine cunoscut, se crede însă, că vor fi 70 de tunuri și 40.000 de ômeni.

(„Albina.“)

Ivánka Oszkár încă nu primescă aditamentul lui Pulszky; doarece ca după cuvintele: „în cărțile didactice“ să se adaugă: „și în chartele“ „folosite în școli cu drept de publicitate“ etc.

Ministrul Perczel, negă, că legea acesta ar sta în contradicțiune cu vre-o lege specială ori fundamentală. Cel mult potoacă fi vorba, că o lege abrogă pe altă lege după necesitățile timpului. Aditamentele propuse de Schreiber ar schimba cu totul proiectul și ar nimici toate intențiile guvernului avute în vedere la elaborarea aceluia. Primescă însă întregirea propusă de Ivánka. Rôgă camera să primescă proiectul cu aceste complectării.

Szentiványi Árpád face propunerea, ca după cuvântul „legislative“ să se ștergă conjucțiunea „și“ și în locul ei după cuvântul „comunale“ să se adaugă și „și bisericesci“.

Incheindu-se discuția și punându-se la vot, proiectul se primescă în total cu delaturarea aditamentului propus de Schreiber și cu primirea aditamentelor propuse de Pulszky, Ivánka și Szentiványi.

Va să dice forța statului, ce noi îl susținem, ne-a luat și numele moștenit dela părinți.

Protestăm, și ne vom nisui totdeauna, ca acest nume să nu fie șters nici odată din gura și din inima poporului nostru. La acesta avem drept și ne vom și nisui să ni se și respecteze acest drept.

Dreptatea nu potoacă fi omorită.

Dela societatea „Petru Maior“.

Apel

cătră preoții și învățătorii români.

Ne adresăm preoților și învățătorilor români în o afacere de importanță pentru evoluțiunea noastră culturală.

Preoții și învățătorii români, cari trăiesc în nemijlocită atingere cu poporul român, cari înălțătore menire au de a povățui și conduce și a-i croi cale spre progres și deșteptare culturală — s'au convins la totă întemplantarea de colosalul capital spiritual, ce l are ascuns în sine poporul român ca un tesaur lăsat drept scumpă moștenire de protopărinții nostri.

Adeseori acest tesaur re a fost unica noastră ocrotire, mica noastră povăț.

Ori cât de negre și de orgoliose au fost vécurile pentru noi, orcanele ori cât de turbate, ele n'au avut forță de a ne despoia de aceste sfinite proprietăți, puse la adăpostul geniului bun al nemului nostru.

Datinele și credințele, frumoșele noastre povești și basme, imensa mare de posesii populare de lacrimi și dureri cristalizate, baladele, depositarele tradițiunilor, proverbele și cimiliturile cu notele lor variate — cari toțe împreună alcătuiesc tesaurul amintit — au fost fântâna din care și astăzi încă sôrbe duh de viață și de conservare națională.

De și acest tesaur nici când nu va dispărea de și va rămâne vecinic jeratic de încăldire în vatra poporului, totuși — vedând cum valurile civilizațiunei, precum și alte împregiurări, ce nu atarnă la noi ne răpesc câte un obicei, ne falsifică câte o credință, ne în grôpă proverbe, — trebuesă neridicăm glasul întru apărarea acestor proprietăți. Învățătorii nemului nostru au înțeles deja de mult imensa valoare a acestui capital spiritual, au pornit de timpuriu a aduna toate părțile constitutive din toate unghiurile locuite de români, și le au talmăcit cu multă pricepere. Cu ajutorul acestor învățați, și în deosebi la impulsul falnicei noastre „academii române“, care an de an desgrôpă câte o comoră de acesta, avem astăzi o folkloristică română, cu care din toate punctele de vedere ne putem mândri, avem colecții folklor. ale căror valoare din punct de vedere literar-scientific și național este foarte mare.

— Însă de desăvârșire suntem de parte încă. Nu sunt exploatate toate părțile poporului, nu sunt adunate toate petricele cele scumpe depuse în aceste pături. Astăzi, când lozina vieții noastre culturale este „să păstrăm, ce avem, cuvine — se, ca să ne îndreptăm atenția noastră și asupra acestor mărgăritare și să ne nisui a le strânge, din lucrurile cele mai ascunse și a complecta astfel cununa — podoba literaturii noastre. Preoții și învățătorii nostri pot presta

Noutăți.

mai mult în direcția asta, căci și de și au privilegiu de a vedea și auzi poporul manifestându-și gândurile și credințele, cultivându-și cu sfințenie datele strămoșesci. Dacă e deci ca să avem colecții complete de folklor numai cu ajutorul preoților și învățătorilor, putem să avem. — Colecții, carisă le punem pe urmă la dispoziția învățătorilor noștri spre înțeleptă apreențiere. — Rogăm deci pe harnicii noștri preoți și învățători să aibă în vedere această impregiurare, să grăbescă a desvolta o activitate zălă și în direcția această, a contribuī astfel la desvărșirea lit. năstre și — ce e mai pe sus — a apăra comăra năstră națională.

Avem însă o rugare specială către preoții și învățătorii noștri.

Vă este pôte cunoscut, că distinsul literat român și laureat al academii din Bucuresci dl Iuliu Zanne a scos de curând de sub țipar monumentală sa operă „Proverbele române“. Opera această însă este numai un început, tractând numai proverbe de dincolo de Carpați. Dl Zanne, după cum suntem informați, are intenția ași estinde studiul său și a asupra proverbelor năstre din Transilvania și Ungaria, este însă împedecat în lucrarea sa prin faptul, că lipsesc colecții de proverbe de pe la noi.

Societatea academică „Petru Maior“ a tinerimei române din Budapesta a hotărât în ședința sa din 4 Dec. a facilita lucrarea acestui literat român dându-i tot concursul posibil.

Pentru a i putea da deci ajutorul nostru, făcând apel la preoții și învățătorii noștri români, la cunoscuta dragoste ce o au și trebuie să aibă față de ori-ce întreprindere literară românească, trimițându-ne năuă la adresa societății „Petru Maior“ Budapesta, Molnár utca Nr. 20, colecții de proverbe române din toate satele și ținuturile locuite de români.

Acei preestimați domni, cari vor da ascultare rugării năstre, să binevoescă a ne îndigeta provincia, satul și înțelesul proverbului. În deosebi atragem atenția asupra ăicerilor istorice, adecă ăiceri în cari se găsec nume de ómeni, localități etc.

Ca la tot ce se culege din popor, astfel are și aici d-osebită importanța limba. Rugăm pe acei, ce se pun în serviciul acestei cauze a scrie proverbele în chiar graiul poporului cu toate provincialismele și nuanțele dialectice, cari de sine au însemnăitatea lor. Colecțiile primite noi le vom trimite domnului Zanne spre ași putea continua acea operă de valóre pentru literatura română.

Avem nădejde mare, că acest apel al nostru nu va rămăne fără favorabile rezultate, căci preoții și învățătorii vor sei apreenția ponderosită a chestiunii și își vor ținea de datorința a-și da concursul lor.

Incheiem cu observarea, că ceea-ce va face fiecare pentru opera urmărită de dl I. Zanne, va fi făcut pentru națiunea română.

Budapesta, din ședința comisiei literare, ținută în 7 Dec. 1897.

Ilarie Chendi Vasile Virgil Moisil,
președ. com. lit. refer. com. lit.

Din România.

Demisiunea rectorului Universității din Bucuresci. Rectorul universității din Bucuresci, dl Tit Maiorescu și-a dat demisiunea din postul de rector al acestei înalte corporațiuni culturale românești. Mot-vele demisiunii încă nu sunt cunoscute cu siguranță. Se susține, că la acest pas a fost împins prin purtarea guvernului față de agitațiunea antisemită a studenților universitari și prin cuvintele rostite de d. min. Ferechide în parlament referitoare la tulburările provocate în contra ovreilor Duminecă a trecut șeptemăna, în cari rectorul vede o încurajare pe față a mișcării antisemite a tinerimei, ceea-ce el nu pôte aproba.

Duel cu sfârșit tragic. Ni-se scrie din Bucuresci: Astădi în 29 Novembre st. v. d. L a h o v a r y, directorul jurnalului „Indep. Romaine“ a fost ucis în duel de către fostul primar al capitalei, d. Nicu Filipescu.

Oprerea conferenței. Conferența alegătorilor dietali, convocată pe ăina de 14 Decembre a. c. cu scopul de a discuta și lua rezoluțiuni privitoare la noul proiect de lege despre magiarisarea numelor comunelor — a fost oprită prin ordinațiune din partea protopretorului Fabrițius.

Sedința festivă a societății de lectură „Andrei Șaguna“ anunțată pe Sâmbătă sêra s'a ținut în prezența unui numeros și distins public având un succes deplin mulțamitor. Raportul special, din lipsă de spațiu, va apărea numai în numărul de Joi al ăiarului nostru.

Congrua preoților protestanți. În 7 Dec. mai mulți preoți protestanți au ținut la Seps-S.Georgiu o consfătuire în care au adus hotărâri în chestia congruei.

În sensul acestor hotărâri, preoții ardeleni ai pomenitei confesiuni vor înainta primministrului și ministrului de culte un *memorand*, în care vor cere luarea deja în bugetul anului 1898 suma trebuită, pentru ca fiecare preot protestant să primescă un salariu anual de cel puțin 800 fl., și anume, nu în natură, ci în bani gata, ridicăți în cuartale dela oficiile de dare. Memorandul va fi înmanat ministrilor prin o deputație numerosă sub conducerea alor 3 episcopi protestanți.

„Pester Lloyd“ comunică scirea această adauge, că *proiectul de lege, ce Wlassici îl va înainta în curând casei în chestia congruei preoților necatolici*, va face în mare parte fără obiect mișcarea această.

Nou episcop sêrb la Buda a fost ales în sinodul episcopesc sêrb din Carloveț Lucian Bogdanovici, vicariul episcopesc din Szt. Endre. — Bogdanovici a mai fost ales odată episcop la Buda, în 11 August, a fost însă anulată alegerea din pricina unor defecte. Bogdanovici adecă obținuse voturi egale cu contra candidatul, și maioritatea i-a asigurat-o patriarhul Brancovici, dând în favorul lui două voturi: în calitate de episcop și în calitate de patriarh. Între sêrbi a produs acest fapt al patriarhului indignație, Brancovici a fost acusat cu nepotism. Pentru calmarea spiritelor, guvernul a nimicit alegerea. De astădată au fost șese candidați. Bogdanovici a primit maioritatea absolută a voturilor.

Nou alesul episcop are 31 de ani; a studiat teologia în Carloveț și a fost înseris și la iură în Eger. După mórtea lui Maghiarevici, el a condus afacerile episcopiei, în fruntea căreia va sta acum. „E om învățat, calificat, ăice fôia „B. H.“ și cu sentimente adevărat unguresci“. Unul din planurile sale e, strămutarea din St.-Endre a sediului episcopiei la Budapesta.

Alegere de preot. Ni se scrie, că în 23 a lunii curente, s'a făcut alegere de preot în comuna Bârsău, tractul Geogiului.

Actul alegerii condus de protopresbiterul Vasiliu Pipos, a decurs în ordine. Concurenți au fost, domni Leontin Ungur, preot în Zlaști (tractul Hațeg) și Ioan Ioanovici preot în Hârău. A reușit părintele Ungur, primind 29 voturi, față de 20 de voturi ale părintelui Ioanovici.

Scrierile lui Vlahuță și Delavrancea în America. Corespondentul din America al unui ăiar din București scrie, că ăiarul „New-YorkStaats-Zeitung“ din New-York traduce din când în când în numărul seu literar bucăți de a le dor Delavrancea și Vlahuță între altele a publicat „Trei bani“ și „Amintire“ de Vlahuță și „Moș Crăciun“ de Delavrancea.

Incompatibilitatea la universitate. Câteva organe pedagogice unguresci se rescolă în potriva ordinațiunii ministrului Wlassics în chestia incompatibilității profesorilor dela școlele medii. Față cu ținuta acestor foi pedagogice pentru susținerea ordinațiunii și pentru estinderea ei și asupra profesorilor dela universități s'a pornit mișcare tocmai în sinul profesorilor universitari, cari sunt de opinia, că atât din punctul de vedere al succesului învățământului cât și al nisuințelor mai ideale a corpurilor didactice, dispoziția e neînălăturabilă.

Delirul ungurisirii numelor. Numărul din 10 Dec. al monitorului oficial mahiar aduce vestea despre magiarisarea a o sută și ăece nume. Mulți dintre cei rebotezați, îndrăgiți de el, au primit numele sonor *Halmos*, după pilda primar. capitalei. În această imensă masă de nume unguresci găsim și pe cele ale ampoliaților oficiului statistic. Iată câteva specimene de sonore nume, date numiților funcționari patriotici: din *Grobesti-Gorondi*, Fortuner — *Pál*, Faix — *Fülöp*. Kanitz — *Kalós*; *Vizneker Vizaknai*, Schneider — *Szaboki* etc.

Foile unguresci comunică „ca o pildă demnă“ de a fi imitată de toți colegii lui „dispoziția inspectorului școlar al comit. Esztergom, *Vargyas* Endre, în interesul magiarisirii numelor. Inspectorul pomenit a lansat un apel către învățătorii cu nume neunguresci de sub irisdicițiunea sa, să-și magiarizeze porecele. 60 de învățători de rebotezat are în comitat *Vargyas*, căroră le-a și recomandat deja numele năuă unguresci. La sfârșitul apelului său inspectorul spune, că va face pași și pentru introducerea serviciilor divine unguresci în bisericile neunguresci din comitat.

În legătură mai amintim, că comitele suprem al com. *Somogy*, *Tallian* Gyula, și la pilda lui cel al com. *Bekés*, *Lukács* György, au adresat ordine către dirigătorii lor subalterni, apoi către primăriile comunale, să se promoveze și ușureze din toate puterile magiarisarea numelor.

Universitarii unguri au voit ăilele aceste să discute într-o întrunire situația politică, — rectorul *Herczegh* Mihály însă nu le-a pus la dispoziție nici o sală a universității, spunându-le, că nu au voie să se ocupe cu politica. Patrioticile mlădițe și-au luat atunci refugiu în cafenele, dar aici le-a interăis întrunirea poliția.

Capitanul Peták din Sombathely, care anul trecut, nu se scie din ce pricină a pușcat asupra soției sale și a unui curtesan a acesteia, absolut de pedeapsă de către tribunalul militar și reinstalat în rangul și drepturile avute, — la cerere a fost scos din legăturile armatei.

Bibliografic. A apărut o năuă fôie escelentă cu numele „*Albina*“, apare în Bucuresci, redigiată de un comitet compus din scriitorii recunoscuți P. Garboviceanu, C. Rădulescu Motru, I. Otescu, P. Dulfu, G. Adamescu N. Nicolaescu. C. C. Pop-Tască, V. Stoicănescu. Revista această redactată în o limbă frumoasă populară, aduce în toți numerii săi articoli escelenți și de valóre, cuprindând sfaturile înțelepte deopotrivă pentru popor și cărturari, ilustrațiuni bine executate, cu deosebire din viața poporului românesc. „*Albina*“ a eșit până acum în opt numeri. Al șeptelea cuprinde și următoarele articole:

M. S. Regina, discurs rostit la Iași. — *Carmen-Sylva*, cugetări. — Dr. *Tadem*, febra tifoidă. — *Petra* Petrescu: Peștera lui *Vueul*. — *Ionescu* Candid: Folósele asociației. — Gh. Adamescu: Convorbiri cu vecinul meu *Nița*; deschiderea Cămerilor. — P. I. Stroescu, călătoria lui *Nansen*. — *Rădulescu-Codin*: Brașóve poporane. — P. G. Publicațiuni năue, apoi sfaturi diferite și înformațiuni etc. Ilustrațiuni: 1. *Carmen Sylva*. — 2. M. S. Regina în bibliotecă. — 3. *Nansen* atacat de morse.

Al optulea număr cuprinde:
I. Găvănescu: *Beția*. — *Carmen-Sylva*: *Cugetări*. — P. Dulfu: *Din sciința fericirii*. — X. O sêrbare școlară. — V. S. Moga: *Ingrijirea vacilor de lapte*. G. C. Atanasiu: *Cum se făcea locuī în vechime și cum se face astădi*. — St. G. Carpen: *Arăndașul priceput*. — *Econ. St. Călinescu*: *Cătră redacție*. — *Popescu Glămbocel*: *Țiganul la laș so*. — * *Fiiți blândi*. — G. Ionescu: *O faptă vrednică de imitat*. — *Maria Teodorescu*: *Snăvă*. — * *Sfaturi practice*. — * *Informațiuni*. *Cărți și reviste*. — * *Posta redacției*. Ilustrațiuni: 1. *Vacă de lapte*. — 2. *Vacă*. — 3. *Vacă românească*.

Varietăți.

Gura copiilor. Este un proverb, care ăice, că copii și nebunii totdeuna spun adevărul, și această nu odată a adus neplăceri pe neașteptate celor, cari s'au încređut în ei și nu s'au sciut apăra contra naivității ori

nepriceperii acestora. Acastă s'a întâmplat și în cazul următoriu.

O dămnă din Viena cu numele *Hermine* Berstein a observat de mai multă vreme, că-i dispar multe lucruri de valóre din casă și nu-și putea da sémă nici decum cine pôte să fie furul. În urmă, vėđend principiile de morală fôrte laxă ale crescătoarei franceze *Maria Jeancevelle*, ce o avea în casă lângă copii, precum și dărnicia acesteia față de mulții săi curtisani, a presupus pe această cu furtul și o-a dat în judecată; dar fără rezultatul dorit, căci n'au putut afla nimic ceva compromițetoriu la ea și era cât pe aci să fie eliberată. Înainte de a se face această însă, oficianul însărcinat cu cercetarea a venit la ideea genială: să întrebe despre unele și altele pe copii încredințați conducerii acestei guvernante, ceea-ce s'a și întâmplat, și mica *Lilly*, o copilă de șese ani, prin spusese sale a condus la descoperirea adevărului atât de bine ascuns de guvernanta hótă.

— Spune-mi mica mea copilă: unde vă preumblați cu dșóra?

— Pe aici și pe acolo, fu răspunsul.

— Dar tot fiți voi aduce aminte pe unde?

— Pe promenadă, pe dinaintea bisericii și în alte locuri.

— Totdeuna vorbea dșóra numai cu voi?

— Nu totdeuna, ci și cu alții.

— Cu cine?

— Cu un bădic cu căciulă roșie.

— Și ce vorbea cu el?

— Nu vorbea mult. Îi da numai câte un pachet.

— Pachet?

— Da, apoi așteptam un pic, ne preumblam, până când venea bădicul cu căciula roșie înapoi.

— Apoi?

— Apoi bădicul cu căciula roșie fi da bani și noi veneam acasă.

Lucrul a fost evident. „*Bădicul cu căciula*“ roșie a fost un tragăr, carele punea amanet obiectele furate. Când copila a spus acesteia în fața guvernantei, această și-a perdut totă prezența spiritului și a mărturisit totul. În firul investigațiunii s'a constatat prin însași fasiunile inculpatei furturi de preste 1000 fl. nu numai la dămnă *Berstein*, ci și la alte familii unde a fost aplicată în serviciu.

Din Public*)

Mulțamită publică.

La concertul împreunat cu teatru și joc arangiat de „*Reuniunea sodalilor români din Sibiu*“ în 1/13 Novembre c., au binevoit a suprasolvi următorii: *Pantaleon Lucațu*, căp. în pens. și asesor consistorial; *Ioan Stoicuța*, paroch în Săsciori câte 2 fl.; *Iosif Barbu*, ospetar, Dr. D. P. *Barcianu*, profesor seminarial; Dr. *Ilie Beu*, medic; *Iuliu Boda*, cofetar; Dr. P. *Cioranu*, medic; *Demetriu Comșa*, profesor; *Demetriu Cuntan*, profesor; *George Dima*, profesor; *Gavrili Hango*, redactor; *Nicolau Ivan*, asesor consistorial; *Ioan Mihu*, expeditor consistorial; *Stefan Moga*, măestru franzelar; *Silvestru Moldovan*, redactor; *Tudor Munteanu*, proprietar în Rășinari; Dr. *Ioan Pop*, medic de stat-major, toți câte 1 fl.; *Victor Ancian*, vice-notar de tribunal; *Victor Balu*, proprietar câte 70 cr.; *N. Comșa*, notar în Tălmăcel; *Teodor Orlea*, tunct. consist., câte 60 cr.; Dr. E. *Dăianu*, redactor; *Petru Moga*, măestru franzelar; *N. N. câte 50 cr.*; Dr. *Ioan Stroia*, prof semin. 40 cr.; *Nicolae Togan*, capelan 30 cr.; Dr. *Ioan Ivan*, adv. Mediaș, *Valeriu Medesan*, notar în Bucurdea-vinóasă; *Ioan Popovici*, profesor la școla civ. de fete; *Romul Simu*, învățător, toți câte 20 cr.

Tuturor acestora ne simțim plăent îndatorăți a le exprima și pe această cale mulțamita năstră adăne simțită.

Din ședința comitetului „*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*“, ținută la 13/25 Novembre 1897.

Victor Tordășian, George *Poponea*,
president. notar.

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu este responsabilă.

Damasturi de mătăsu de la 65 cr. până la fl. 14.65 de metru — precum și mătăsu Henneberg neagră, albă și colorată de la 45 cr. până la fl. 14.65 de metru, lucie, vârgată, pătrată, moștrată, damast etc. (circa 140 calități diferite, 2000 colori și desigur etc.). Mărfurile comandate precum și mostrele te expedieză cu întorcerea poștei în casă, franco și scutite de vama, fabricile de mătăsu din Zürich ale lui G. HENNEBERG, (furnizor de curte c. și r.). Scrisorile adresate în Elveția sunt a se prăvea cu marcă de 10 cr., cărțile postale cu 5 cr. Comandele scrise în limba română se execută punctual. [47] 5

Nr. 173—1897. [234] 1—3
of. ppresbit

CONCURS.

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci dela școlile gr.-or. elementare populare din parohiile mai jos însemnate prin acesta se escrie concurs cu termin de 15 zile computate dela prima aparițiune a acestuia în ziarul „Telegraful Român“, și anume:

1. Osoiu cu salariu anual de 300 fl., din cari 40 din repartițiune da pe popor; ér 260 fl. ajutor de stat; apoi locuință, grădină și lemne de foc.

2. B a b a, cu salariu anual de 300 fl., din cari 120 fl. din repartițiune de pe popor; — ér 180 fl. ajutor de stat; apoi lemne de foc și bani da cuartir până la edificarea școlii.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi învățătoresci au a-și așterne petițiunile concursuale, instruite conform legilor în vigore, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul deschis.

Deeș, 16 Novembre 1897

Oficiu protopresbiteral al tractului gr.-or. Deeș, în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Teodor Herman,
protopresbiter.

Nr. 562/897. [233] 2—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de învățător la școlă populară elem. ort. română din Cunta, protopresbiteratul Mercurei, după-ce în urma primului concurs nu s'a insinuat nici un concurs, se publică prin acesta concurs nou cu termin de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salariu 300 fl plătiți din venitul moșiei școlare și repartițiune asupra poporului și 20 fl. relut de cuartir.

Cereri de concurs se se înainteze, instruite conform normelor în vigore, până la terminul susindicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Mercurea, la 22 Octobrie 1897.
Oficiu protopresb. gr.-or. al Mercurei, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

I. Droș,
protp.

ad. Nr. pp. 746/897 [232] 2—3

Concurs repetit.

In sensul ordinului venerat. consistor. archid din 15 Oct. a. c. de sub Nr. 6092 Bis. prin acesta se publică concurs repetit pentru întregirea postului de paroch în comuna de clasa a III-a Someșfalău de lângă Cluș, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit sigur anual de 402 fl. 25 cr. după cum s'au satorit în ședința din urmă a comitetului parochial și sunt prospecte de a se mai îmbunătăți.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicile de concurs subscrisului, până la terminul susindicat și a se presenta la biserică în vre-o zi de Duminecă séu sərbătore, ca se fie cunoscut din partea poporului, observându se în privința acesta dispozițiunile cuprinse în § 18 din Regulamentul pentru parochii.

Oficiu protopresbiteral rom. gr. or. al Clușului în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Cluș, 10 Novembre 1897.

Tuliu Roșescu,
protopresbiter.

Un tinér român

cu câteva clase reale séu gimnasiale se aplică imediat ca

practicant

în Librăria Tipografiei archidiece-sane pe lângă condițiuni favorabile.

Prospecte frumóse pentru viitor.

A se adresa către

Librăria Tipografiei archidiece-sane,
Sibiu.

În librăria Tipografiei archidiece-sane se află:

Dicționarul român-maghiar

și

Dicționarul maghiar-român

de

Dr. I. Crișan și N. Putnoky,

apărute în 1893 și 1895, cele mai nóue vocabulare pentru învățarea limbei maghiare.

Prețul leg. à fl. 2.—

A apărut:

Protocolul
Sinodului

archidiece-si greco-or. române

din Transilvania

ținut la anul 1897.

Prețul 1 fl.

Se póte procura din

Librăria Tipografiei archidiece-sane
Sibiu.

J. Pserhofer

PILULE DE CURĂȚIREA SÂNGELUI

numite mai înainte „PILULE UNIVERSALE“,

merită pe deplin numirea ultimă, pentru-că în faptă sunt fórt multe bóle, la cari și-au validat aceste pilule efectul lor cu adevărat escelent.

De multe decenii sunt cunoscute aceste pilule peste tot locul și puține familii se vor găsi, la cari se nu se afe măcar o mică cantitate din acest escelent mijloc de casă.

De mulți medici au fost și sunt recomandate aceste pilule ca mijloc de casă, mai ales contra a ori-ce bóla provenită din mistuire rea și constipație (lipsă de scaun), precum: **conturbarea circulațiunei ferei, dureri de ficat, lănceđirea intestinului, vânturi, congestiune de sânger la creeri, hemoroide ș. a.**

Prin însușirile lor de a curăți sângele au mai ales un efect admirabil la **lipsa de sânger** și bólele ce resultă din aceea, precum: **anemie, dureri de cap nervóse ș. a. m. d.** Aceste pilule depurative vindecă pe lângă aceea așa de domol, încât nu causéză nici cele mai ușóre dureri; prin urmare pot fi luate fără témă și de cei mai debili și chiar de copii.

Aceste **pilule depurative se prepară singur veritabil în farmacia „la mărul imperial de aur“ a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15 în Viena** și costă o cutie cu 15 pilule **21** cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă **1 fl. 5** cr. La trimiterea anticipată a sumei costă împreună cu espediția francată 1 sul de pilule **1 fl. 25** cr., 2 suluri **2 fl. 30** cr., 3 suluri **3 fl. 35** cr., 4 suluri **4 fl. 40** cr., 5 suluri **5 fl. 20** cr., 10 suluri **9 fl. 20** cr. Mai puțin de un sul nu se póte espeda.

NB. În urma lățirii lor mari, se imitéză aceste pilule sub cele mai diferite forme și numiri; rugăm deci a cere espres **pilule depurative de I. Pserhofer** și numai acele au se se privescă ca **veritabile**, a căror instrucțiune de folosire e provădută cu subscrierea proprie a lui **I. Pserhofer**, și cari pórtă pe acoperișul fiecărei cutii aceeași subscriere cu scrisóre **roșie**.

Din nenumăratele scrisori, prin cari mulțimesc consumenții acestor pilule pentru redobândirea sănătății după cele mai diferite și mai grele morburii, lăsăm se urmeze aici numai câteva, cu observarea că fiecare care a întrebuintat numai odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Colonia, 30 Aprilie 1893.

Stimate Domnule Pserhofer! Fiți buni și-mi mai trimiteți 15 suluri din cele DVóstre pilule depurative cu ramburs. Și cu această ocaziune Vă esprim mulțămia mea perfectă pentru puterea miraculoasă a pilulelor DVóstre. Semnez cu tótă stima:

Francisc Pawlistik, Colonia, Lindenthal.

Hrasche 1 Flödnik, 12 Septembrie 1887.

Stimate Domnule! Voia lui D-đeu a fost, se-mi cadă în mâni pilule DVóstre și acum Vă scriu rezultatul: mă răcisesm în lehusie așa că nu-mi mai putém isprăvi lucrurile, și de sigur așa fi deja mórtă, dacă nu m'ar fi mântuit pilulele escelente ale DVóstră. D-đeu se Vă binecuvénțeze pentru acesta de mii de ori. Eu am credință, că pilulele DVóstre mă vor face deplin sănătósă, cum au ajutat și altora.

Teresia Knific.

Eichengraberamt, lângă Gföhl, 17 Martie 1889.

Onorate Domnule! Subscrisul 'mi permit a Vă ruga se-mi trimiteți din nou 4 suluri din intrădevăr folositoare și escelentele DVóstre hapuri. Nu pot se nu Vă esprim cea mai perfectă recunoștiunța a mea pentru valoarea acestor pilule și le voi recomanda, pe cât numai voi putea, cu tótă căldura tuturor bolnavilor. De această scrisóre de mulțămia a mea Vă impunternices a face ori-ce întrebuintare publică. Cu tótă stima:

Ignatie Hahn.

Gotschdorf lângă Kohlbach, Silesia aust. 8 Octobrie 1886

Stimate Domnule! Vă rog a-mi trimite un sul cu 6 cutii din pilulele depurative universale ale DVóstră. Numai escelentelor DVóstră pilule am de a mulțămii, că m'am mântuit de o bóla de stomach, care m'a torturat în decurs de cinci ani. Nu-mi vor mai lipsi nici când aceste pilule și Vă esprim prin acesta mulțămia mea cea mai ferbinte. Cu perfectă stimă:

Ana Zwickl.

Liquer Bernhardin din plante de Alpi

de W. O. Bernhardt în Bregenz. O sticlă 2 fl. 60 cr., 1/2 sticlă 1 fl. 40 cr., 1/4 sticlă 70 cr.

Alifie americană pentru reumatism,

cel mai bun mijloc la tóte suferințele reumatice: dureri de măduva spinării, junghiuri, ischias, migrenă, durere nervósă de dinți, de cap, de urechi, etc., 1 fl. 20 cr.

Balsam miraculos englez a lui J.

Pserhofer 1 sticlă 50 cr.

Balsam de degerături,

de I. Pserhofer, recunoscut de mulți ani ca cel mai sigur remediu contra tuturor bólelor cauzate de ger, precum și pentru răni fórt vechi etc., 1 borean 40 cr. cu trimitere franco 65 cr.

Kola-Preparate de Stoll,

cel mai escelent mijloc pentru întărirea stomachului și a nervilor.

Elixir-Kola sau Vin,

1 lit. 3 fl., 1/2 lit. 1 fl. 60 cr. 1/4 lit. 85 cr.

Balsam de guși a lui Pserhofer,

mijloc recomandat bil contra gușii, 1 flacon 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Afară de preparatele aci amintite se mai află gata tóte specialitățile pharmaceutice interne și externe anunțate în ziaarele austro-ungare, și tóte articolele, ce nu se află în deposit, se procură la dorință prompt și ieftin.

Trimiterile prin poștă se execută cu cea mai mare grabire trimițându-se banii înainte, comande mai mari și cu rambursă. [231] 2—6

Apoteca la „mărul imperial de aur“ J. Pserhoffer Viena I. Singerstr. 15.

De veritabile sunt a se considera numai acele pilule, a căror îndrumări pentru folosire sunt provădu e cu numele **I. Pserhofer** și cari pórtă același nume și pe acopereméntul cutiei cu scrisóre roșie.

Scutite prin marcă și muștră înregistrată. Imitări se pedepsesc aspru